

Norrbottens Ornitologiska Förening

Piteå den 1 februari 2016

Verksamhetsberättelse för Haparanda Sandskär fågelstation 2015

Med stöd av Arctic Circle Experience, BillerudKorsnäs, Bosmina, Haparanda stad, Länsstyrelsen i Norrbottens län, nätverket Strandskatorna och Studieförbundet har vi klarat verksamheten vid fågelstationen under 2015. Standardiserad ringmärkning genomfördes från den 18 juli till den 7 oktober. Under denna tid har hela 30 ringmärkare, assistenter och praktikanter deltagit i arbetet. Sexton kommer från länet, 12 (40 %) är kvinnor och nio (30 %) är 25 år eller yngre. Åtta personer hade inte tidigare arbetat vid stationen. Stationen har haft två utländska medarbetare: en ringmärkare från vardera Holland och Skottland. Det ekonomiska stödet har gjort det möjligt att betala matbidrag, framför allt till yngre medarbetare, vissa reseersättningar samt resorna mellan fastlandet och Haparanda Sandskär.

Under 2015 märktes 2896 fåglar av 67 arter vilket är klart under individgenomsnittet på 3 972 fåglar och något under artgenomsnittet på 69 arter. Den vanligaste märkarten blev som det brukar bli nio år av tio: lövsångare (914 märkta) följd av grönsiska (387), bergfink (273) och sävsparv (221). Grönbena (65 märkta) toppar, som brukligt, överlägset vadarlistan följt av kärnsnäppa (6) och gluttsnäppa (6). Bland ovanliga märkarter noteras vardera en av höksångare och vitgumpad buskskvätta och hela fyra tajgasångare. Totalt har nu 134 174 fåglar av 146 arter märkts sedan starten 1981. Ringduva blev ny märkart.

År 2006 inledde vi standardiserade häckfågelinventeringar på Haparanda Sandskär. Inventeringen 2015 genomfördes den 11-14 juni. Metoden är en kombination av linje- och punkttaxering. Dessutom bedömer vi häckningskriterier för alla arter som påträffas. Totalt noterades 99 arter.

Årets julibesök på ett antal öar i Haparanda skärgårds nationalpark för boungemärkning kunde tyvärr ej genomföras pga otjänligt sjöväder de alternativa dagarna.

Främmande kontroller, egna långa kontroller och återfynd av egna ringar ligger högt upp på ringmärkarens önskelista. Särskilt roligt är det naturligtvis när vi kontrollerar en fågel som ringmärkts någon annanstans (s k främmande kontroll) eller under någon av föregående säsonger, av oss själva (s k egen lång kontroll). Återfynd är när någon annan hittar en fågel som vi har märkt. I bägge fallen administreras informationen av Ringmärkningscentralen som i sin tur informerar oss då de fått kännedom om avläsningarna.

Under säsongen 2014 återfanns, i Sverige eller utomlands, sex fåglar som ringmärkts på Haparanda Sandskär samma år. Under 2015 fick vi information från Ringmärkningscentralen om dessa fåglar. En sävsparv återfanns och kontrollerades i Uppland, Svenska högarna, en sädesärlas ring återfanns tyvärr hos jägare i Libanon. Två talgoxar hade flugit in i ett fönster i Uleåborg, en stenfalk hittades död på en väg i Halland och slutligen en gråtrut som hittades död i Norge. Detaljerad information hittar du i Tabell 4.3 i vår verksamhetsrapport. Där finns också information om de ytterligare sex fåglar som kontrollerats av andra (dvs återfynd) under 2015. Värt att notera är en bofink märkt på Haparanda Sandskär 2011 som hittades död i

Västerbotten 3 år och 265 dagar senare. Vidare har en skrattnås som boungemärkts i Haparanda skärgård år 2001 (!) kontrollerats i Lettland, 13 år och 275 dagar senare, fortfarande vid liv.

Under säsongen kontrollerade vi själva två fåglar från andra fågelstationer/märkare. En talgoxe från Åbo, Finland, märkt 2014 och en talgoxe som märkts endast sju dagar tidigare i Norrfjärden, Piteå.

Ringmärkning har under 2015 demonstrerats för hundratalet personer, både grupper och enskilda besökare. Vi har även under 2015 haft ett samarbete med naturguideutbildningen vid Tornedalens folkhögskola, genom att en elev förlagt en studievecka till vår ringmärkningsverksamhet och där, genom handledning, fått lära sig grunderna inom ringmärkning.

Stationens internetanslutning och telefoni via Net1 har glädjande nog fungerat de flesta dagarna under säsongen 2015. GSM-täckningen är fortsatt undermålig. Därför är e-post trots allt det säkraste sättet att nå stationens personal.

Ytterst glädjande är att uppförandet av det nya, för verksamheten skräddarsydda, stationshuset påbörjades under hösten. Byggnationen har initierats av Sandskärsgruppen. Medel har anslagits av Naturvårdsverket och uppförandet genomförs i samarbete med Haparanda Stad och länsstyrelsen. Norrbottens Ornitologiska Förening kommer att vara hyresgäst i den nya byggnaden.

En annan glädjande händelse under 2015 var när tidigare doktoranden vid Stockholms Universitet, Johanna Hedlund, tillsände oss ett exemplar av hennes doktorsavhandling "Climate change effects on migratory birds and on the ecology and behavior of the willow warbler (*Phylloscopus trochilus*)". Som en del av hennes studier har hon försökt utröna skillnader i ekologi och beteende mellan lövsångarens två "underarter" *acredula* och *trochilus*. Vi tillämpar ju en öppen datapolicy på stationen och Johanna har alltså efterfrågat och fått fri tillgång till våra märkdata rörande totalt ca 40 000 ringmärkta adulta och juvenila lövsångare av den nordliga rasen *acredula*. Vi lyfter på hatten och säger – grattis till hatten, Johanna!

På Norrbottens Ornitologiska Förenings vägnar ber vi att få framföra ett stort tack till våra sponsorer/verksamhetsbidragsgivare för stödet till Haparanda Sandskär fågelstation. Utan detta stöd hade verksamheterna inte kunnat bedrivas.

En annan och helt grundläggande förutsättning för verksamheten är förstås alla de volontärer som deltar i arbetet. Utan era fantastiska insatser funnes ingen fågelstation – varmt tack till Er alla och – givetvis – varmt välkomna tillbaka under 2016!

Per Sandberg, stationschef.

ARCTIC CIRCLE
EXPERIENCE

Länsstyrelsen
Norrbotten

NOFs
fågelskyddsfond

Studie
främjandet

Stationens hemsida: www.nof.nu, Klicka på "Haparanda Sandskär".